

Boomen

In den tuin mijns vaders lag, in een verloren hoek, een stille plaats. Het was de rommellek waar alle afval geworpen en de verteerde bladgrond uit de broeikassen aangehoopt werd tot één grooten berg, vol reuk van boom en van bosch.

't Was een wilde hoek en eenzaam van ieder storend gerucht, omgeven van hazelaars, syringa's en ander bloeiend struikgewas.

Over den hoop bladgrond strekte een reuzenkerseboom zijn blinkende takken. Als in April zoete winden de aarde kusten en de boomen, schoot de kerselaar ineens in den luister van zijn nieuwe leven. Het was een zotte, niet te beschrijven weelde van bloemenmonden, zoo dicht en zoo overvloedig dat alles, rondomme, stille werd van bewondering. Hij brak bijna van rijkdom. Er lag iets in den boom van de gewijde plechtigheid van sneeuwweelde, maar de vacht op de takken was zwaarder en blanker dan versch gevallen sneeuw. Er lag ook grooter blijdschap in. Men hoorde en voelde zeer bescheidenlijk, dat er iets zonnigs blij in aantocht was, dat als een zeer precieuse teederheid in het harte viel.

Wanneer de hemel blauw was, van dat eerste mooie zeer geprononceerde blauw waaruit de Lente ontloopt, dan verkreeg alles van Noord naar Zuid,

van Oost naar West, wijduit in alle horizonnen, een zeer hevige kleur, puur maar geweldig, als iets nieuws dat pas geboren werd, dat men sinds lang voelde maar nog niet zag.

De zon keek toen naar alles hier op aarde en ook naar den kerseboom, die miljoenen bloembellen kreeg en schoon was als een mirakel.

Ik was zeer klein, een kind nog, een ondeugend mannetje, des morgens steeds frisch in de kleertjes, blozend van schrob en spoel, blond als vlas, maar een half uur later reeds bekletst en vuil als een Congoleeske.

'k Kroop op den hoop bladgrond, die dampte van warme geuren, tot midden in den bloemenberg. Ik liet de witte bloemen door mijn vingers kriebelen en voelde mij zeer blij. En die blijheid ken ik nog, al is het ook zoo lang geleden, want groote kinderlijke vreugde overrompelt mij telken jare, in de Lente als de kerselaars bloeien en bloemenschaduw ligt over de wegen, die rieken van nieuw leven en nieuwe Lente.

Grootva, mijn eerste en heilige vriend, vertelde mij dat de zon weder geboren was en in de ijle luchten engelen zweefden, die de winden balsemden en met hun gouden vingertjes de hooge boomen in het bosch en de bloemen in de tuinen bestreelden, zoodat de botten begonnen te drinken de zoete aromen der hemelen en alles blank en goud werd, de gansche wereld door en de menschen zich zoo gelukkig voelden en braaf werden, allemaal, allemaal.

En de engelen hadden de vogeltjes losgelaten, die tijdens den Winter ergens, dicht bij de zonne, gevluht waren. De nachtegaal was met een schreeuw

in den kerseboom gevallen, telde nu luidratelend en glinsterend de parelen die hij had meegebracht uit de zon en zong zoo rijk en gelukkig zijn eerste lied in die processie van witte bloemen.

De oude man boog de takken op zij en wees mij

verre, tegen de kerk van Laken, waar duizenden kruisen stonden, een grooten wilgeboom, die gouden takken wiegelde, en zei me dat daaronder mijn moeder sliep en de boom nu zijn schoonste liederen zong voor haar en haar vertelde van de blauwe luchten en den grooten kerseboom die bloeide in haar tuin, in de zingende nachten en de zonnige dagen van de wonderbare Lente.

En kijkend langs een anderen kant uit, zag ik het bosch omzweven van blonden gloed en dat de kruinen der boomen zeer woelig waren. Op een open plek, te midden van 't bleeke gras, stonden drie populieren alleen, maar zij zongen zoo luid dat zij de eenzaamheid niet voelden maar de groote weide vulden als een bosch van boomen en van schoonheid. Overal lag de brandzonne te vlijen op de bronzen koppen der boomen tot ze warm werden, en schoon van hergeboorte openliepen, de wereld inkeken en al met eens begonnen mee te zingen van blijdschap.

Ik geloofde Grootvâ toen. De man zou nooit iets gezegd hebben waaraan hij niet geloofde. En zijn geloof is overgegaan in mij en is me bij gebleven mijn gansche leven lang. In de Lente zie ik het visioen der engelen en ruik ik hun gouden adem door de winden gaan. Wanneer de kerselaren bloeien, de perziken branden van zon en de aarde zucht als een groote ontwakende, wanneer de nachtegaal de schatten van het zomerland weer laat opparelen en zingt van puur genot, dan weet ik dat grootvader waarheid sprak en voel ik in mijn hart iets zeer zoets en milds dat mij doet zuchten van een onbekend verlangen.

De groote weelde der Lente kleurde weken lang de

paden van den tuin. Naast velden van azaleas liep een lange dreef, waar stonden vele sterk geknoesde appelboomen. De kerselaar was uitgebloeemd en groene kopjes piepten op tengere stengeltjes, rijk van beloften, maar thans bloeiden de appelaars zoo heerlijk en zoo mooi, dat de dreef werd tot een Paradijs van geur en kleur, en van alle kanten de bijen en de hommels kwamen toegevlogen om het wonder te zien en te drinken uit de schatten van al die ongeziene schoonheid.

Den kerselaar en de ranke populieren, het blonde wilde bosch en de brandende appelboomen, en ginder ver op 't kerkhof den gouden zingenden wilgeboom, kon ik nooit vergeten, wat stormen er ook over mijn leven zijn heengegaan.

Van toen af heb ik de boomen lief gekregen. Later ben ik naar 't bosch gegaan en daar hoorde ik de ziel van mooie geluiden en rook ik wat uit de aarde naar omhoog gaat wanneer de zonne haar kust en de zang van blijde vogels weerklinkt.

Ik begreep dat iedere boom een schoonheid is en naar omhoog klimt, sterk en groot, om die schoonheid te verspreiden over het smachtende wrochten der aarde.

En dat de boom is een deel van den rijkdom der wereld en de vriend is van alles wat leeft en leeft en de trotse vormt van den buiten. Dat hij in iederen tijd van het jaar, zijn bizondere schoonheid geeft. In de lente zijn bloemen en de teederheid van groene blaadjes, in den zomer den zwaren rijkdom zijner vruchten, in den herfst de weelde zijner kleuren, tijdens den winter de fijne ciseleering van zijn gewei; ten

allen tijd zijn harmonischen vorm, de eigenaardigheid van zijn persoonlijke groeiwijze, de reuken die gaan van uit de diepten zijns harten en uitwasemen langs de bevalligheid van zijn warme bladeren.

Een land zonder boomen is een eentonig land, zonder bewogenheid, een land zonder leven, een dood land. Alleen de afwisseling van luchten, het neersabelen van den regen, de trilling van zonne, de vermazing van atmosfeer kunnen er stemming aan geven.

Maar waar hooge boomen staan, daar is ook kleur, daar fonteint de poëzie, onder hoogen springvloed. De zonne vlamt over de kruinen, legt kantwerk in de schaduwen; de winden worden tast- en zichtbaar en in alle tijden en seizoenen hoort men de stemming van zijn zang. Ik ken niets zoo weemoedig schoon als de kalme druppel van regen op den riekenden kop van een bosch.

Boomen geven ons een vroolijke stemming. Ieder boom heeft zijn leefwijze en zijn karakter. Men voelt den adem van zijn begeerten, men ziet hem leven. In alle weren verklaren de boomen zich. Er zijn er die schreien onder de koude en anderen die vechten tegen den wind. Anderen die wellustig zijn als de populieren, hun trots hoog opschieten en hun takken en bladeren wentelen in de zonne om-en-omme. Anderen die er staan zwaar en fier in de koninklijke pracht van hun sterkte. Boomen die plooiën onder het beuken en loeien van het onweder. Anderen die zich liever laten neerbliksemen dan te buigen en vallen zonder pijn noch schreeuw.

Hebt ge ooit op een zonnigen zomermorgen in een bosch gewandeld? En hebt ge niet opgemerkt hoe stil het er was en hoe rijk en plechtig als op een Zondag?

Een land zonder boomen is een dood land.

Wie rept zich met ons om ieder Belg te bepeteren over een of meer boomen?

Kort na den oorlog heb ik in Vlaanderen de verwoeste streek gezien waar het bloed onzer jongens de aarde nog verfd.

Ik heb den dood gezien die lag over de troosteloosheid van de kale, eenzame vlakten zonder huizen, zonder boomen. Het was er toch eens zoo mooi in Vlaanderen waar de Yzer kronkelde in zijn schrijn van knotwerk, van berk, eik en olm. En dan ook die lange dreven waarboven de olmen beierden en de kraaien hun nesten bouwden en Vlaanderen zoo grootsch en schoon maakten!

Maar troosteloozer nog en wanhopiger zag ik de doode bosschen en de doode boomen.

Boomen wier nerven uit hun verscheurd harte gekropen waren en trachtten te herbloeien in zwakke uitloopers vlak onder de groote wonden, als een kreet van pijn en een schreeuw om leven. Boomen die schreiden voor ze stierven, als die groote Den dien ik zag staan, tot op manshoogte ontkruind en die bepaald lag met groote versteven tranen! Boomen die leden voor ze stierven, doorzeefd door het geweldig schroot dat hun jong leven verwoestte.

En zoovele gravekens van onze jongens, van onze schoone jongens verspreid hier en daar op eenzame plaats, een klein hoopje aarde heuvelend over hun arm doodgebloed lijf. Graven waar geen bloemen bloeiden en geen boompje stond. Ik dacht dan aan den gouden wilg op het graf van mijn moeder en aan de heerlijkheid in den tuin mijns vaders toen de Lente kwam met haar licht en haar zotheid en de kerselaar ont-

stak in den rijkdom van zijn millioenen bloemen en over het land de amberwinden vaarden die de menschen zoo gelukkig en goed maakten.

In 't verwoeste Vlaanderen moet de zegen der boomen herrijzen! 't Is vandaag de eerste dag van een nieuwe Lente, de verrijzenis herwordt, in de luchten ligt reeds een teerheid van veel belovenden tijd. Dit jaar moeten op ieder graf, om elk nieuw gebouwd huis, langs wegel en langs lanen, op weiden en langs velden, overal, overal, boomen geplant worden. Het nieuwe leven mag geen logen zijn, maar moest een nieuwe schoonheid vormen. Vlaanderen moet weder een mooi land worden, waarover de schaduwen dansen en waar de vogels, wanneer het Lente is en Mei, hun nest zullen bouwen. Over Vlaanderen moet weer de zang der vogelen en de zang der boomen klinken. En niet alleen in Vlaanderen, maar het gansche land door, waar, helaas! maar al te weinig boomen staan.

Geen baan, geen weg, geen tuin op den buiten, zonder boomen meer. In de steden geen breede straat, geen plein, geen plaats zonder groen. Overal boomen naar aard en gesteltenis van den grond. In Vlaanderen olmen en beuken. Linden en beuken in Brabant. In de Kempen, eik, berk, beuk en linde! Langs vaart en kanaal canada, wilg, populier.

En langs de openbare wegen vruchtboomen. O, zonnige dreef van appelbloesem in den tuin mijns vaders! Welk een roep van schoonheid zou er dan niet opgaan in de Lente als de boomen bloeien. Wanneer de wegen gebalsemd zullen liggen onder de grootsche kleuren en uren in de verte de luchten van hun heerlijkheid zullen rieken!

De onderwijzer zal dan met al zijne kinderen de steden verlaten en uitgaan naar de bloeiende landen, de kinderen zullen er het gevoel van schoonheid inademen en tot verfijnde menschen opgroeien. Mannen en vrouwen zullen er gaan uitrusten en genieten onder het wonder der Lente en de gansche week gelukkig zijn en droomen van al dien rijkdom daar buiten. Verliefden zullen er wandelen en in elkanders oog de bloemenweelde herspiegeld zien en in hun harte voelen rijzen het gevoel van reinheid dat schoonheid baart. Zij zullen elkander inniger begrijpen en vol hoop, vertrouwen en liefde elkander toelispelen: Wat is het leven zoet!

G. RAAL

ARTISTENLEED

PORTRETTEN EN SCHETSEN

*Aan Raf. VAN OS
den held van „Jesüetengood”
17 April 1918, vriendelijk op-
gedragen.*

L. OPDEBEEK - UITGEVER - ANTWERPEN

Inhoudstafel

	Bladz.
Artistenleed	5
Zwart Polleke	13
De Oud-Vrederechter	23
'n Stumperd	33
De Karnaval van Janneke	42
Van een Naaisterke en een Metsersknappe	50
Draai Keuningen	54
Landverhuizers	59
Uit het Leven van Kanunnik Van Haecke	65
Vader De Beucker	72
Ten Kerstennacht in het Jaar 1912	78
De Hoed van den Letterkundige	87
Boomen	94
Naar Oud-Vlaanderen	103
Jan Bart	127